

ZIRAAT BANK MONTENEGRO A.D.

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2015.
I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

ZIRAAT BANK MONTENEGRO A.D.

Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2015.

Sadržaj

Izvještaj nezavisnog revizora	1
Bilans uspjeha	
Bilans stanja	
Iskaz o promjenama na kapitalu	
Iskaz o tokovima gotovine	
Napomene uz finansijske izvještaje	5-38

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Ziraat Bank Montenegro AD Podgorica

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Ziraat Bank Montenegro AD Podgorica (u daljem tekstu "Banka") koji uključuju bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine i bilans uspjeha, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za period od datuma početka poslovanja 7. jula 2015. godine do 31. decembra 2015. godine, pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za interne kontrole za koje rukovodstvo smatra da su neophodne za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje nastalo usled pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora

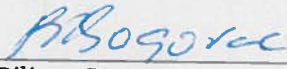
Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izvještajima. Reviziju finansijskih izvještaja izvršili smo u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa načelima profesionalne etike i da planiramo i izvršimo reviziju na način koji nam omogućava da steknemo razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje.

Revizija podrazumijeva primjenu postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjanjima sadržanim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, nastalog usljed pronevjere ili greške. Pri procjeni ovih rizika, revizor uzima u obzir interne kontrole relevantne za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja Banke u cilju odabira adekvatnih revizorskih postupaka u datim okolnostima, a ne za potrebe izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola Banke. Revizija takođe obuhvata ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšteg prikaza finansijskih izvještaja.

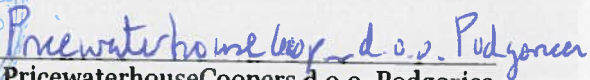
Vjerujemo da su revizorski dokazi koji smo pribavili dovoljan i adekvatan osnov za izražavanje mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji u svim materijalno značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijski položaj Ziraat Bank Montenegro AD Podgorica sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za period od datuma početka poslovanja 7. jula 2015. godine do 31. decembra 2015. godine, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Biljana Bogovac
Ovlašćeni revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Podgorica

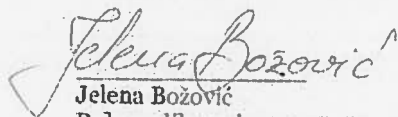
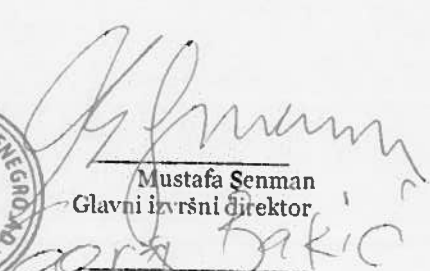
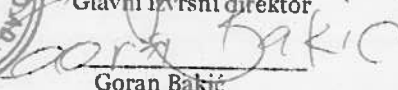
Podgorica, 27. april 2016. godine

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***BILANS USPJEHA****U periodu od 1. januara do 31. decembra 2015. godine****(Iznosi u hiljadama EUR)**

	<u>Napomena</u>	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Prihodi od kamata	2.4;3	60	-
Rashodi od kamata	2.4;3	(1)	-
NETO PRIHODI OD KAMATA		59	-
Troškovi obezvrjeđenja	2.8e; 4	(2)	-
Prihodi od naknada i provizija	2.4; 5	9	-
Rashodi naknada i provizija	2.4; 5	(65)	-
NETO RASHODI OD NAKNADA		(56)	-
Neto gubici od investicionih HOV	6	(22)	-
Troškovi zaposlenih	7	(484)	-
Opšti i administrativni troškovi	8	(398)	-
Troškovi amortizacije	9	(118)	-
Ostali rashodi	10	(2)	-
OPERATIVNI GUBITAK		(1.023)	-
Porez na dobit		(22)	-
NETO GUBITAK		(1.045)	-

U Podgorici,

27. april 2016. godine

Jelena Božović
Rukovodilac sektora računovodstva
Izještavanja i budžetiranja
Mustafa Senman
Glavni izvršni direktor
Goran Bakic
Izvršni direktor

ZIRAAT BANK MONTENEGRO

Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2015. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2015. godine
(U hiljadama EUR)

	Napomena	31. decembra 2015.	31. decembra 2014.
SREDSTVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	2.7; 12	1.437	-
Kredit i potraživanja od banaka	2.8; 13	4.412	-
Kredit i potraživanja od klijenata	2.8; 14	2.484	-
Investicione hartije od vrijednosti	2.8; 15	3.706	-
- raspoložive za prodaju	2.8b); 15a)	2.064	-
- koje se drže do dospijeća	2.8c); 15b)	1.642	-
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.9; 16	514	-
Nematerijalna sredstva	2.11; 17	669	-
Ostala finansijska potraživanja	18	5	-
Ostala poslovna potraživanja	19	13	-
UKUPNA SREDSTVA		13.240	-
OBAVEZE			
Depoziti klijenata	20	701	-
Pozajmljena sredstva od banaka	2.12; 21	3.400	-
Odložene poreske obaveze	2.6; 22	26	-
Ostale obaveze	23	113	-
UKUPNE OBAVEZE		4.240	-
KAPITAL	2.14; 24		
Akcijski kapital		10.000	-
Ostale rezerve		45	-
Gubitak tekuće godine		(1.045)	-
UKUPAN KAPITAL		9.000	-
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE		13.240	-
VANBILANSNA EVIDENCIJA		3.376	-

U Podgorici,

27. april 2016. godine

Jelena Božović

Jelena Božović

Rukovodilac sektora računovodstva
Izjaštavanja i budžetiranja

Mustafa Senman
Glavni izvršni direktor
Goran Bakić
Goran Bakić
Izvršni direktor

ZIRAAT BANK MONTENEGRO

Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2015. godine

(Svi iznosi su izraženi u EUR 000 osim ako nije drugačije naznačeno)

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2015. godine

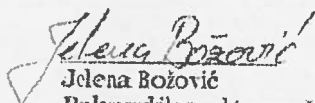
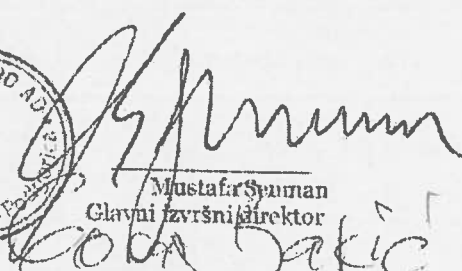
(U hiljadama EUR)

U hiljadama EUR

	Akcijski kapital	Ostale rezerve	Akumulirani gubitak	Ukupno
Stanje, 1. januara 2014. godine	-	-	-	-
Efekti promjena od vrijednosti HoV raspoloživih za prodaju	-	-	-	-
Dobit tekućeg godine	-	-	-	-
Stanje, 31. decembra 2014. godine	-	-	-	-
Stanje, 1. januara 2015. godine	-	-	-	-
Akcijski kapital	10.000	-	-	10.000
Efekti promjena od vrijednosti HoV raspoloživih za prodaju	-	45	-	45
Gubitak tekuće godine	-	-	(1.045)	(1.045)
Stanje, 31. decembra 2015. godine	10.000	45	(1.045)	9.000

U Podgorici,

27. april 2016. godine

Jelena Božović
Rukovodilac sektora računovodstva
Izještavanja i budžetiranja
Mustafa Šuman
Glavni izvršni direktor
Goran Bakic
Izvršni direktor

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE****U periodu od 1. januara do 31. decembra 2015. godine****(U hiljadama EUR)**

	2015.	2014.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi po osnovu kamata i slični prihodi	48	-
Odlivi po osnovu kamata i slični prihodi	(1)	-
Prilivi po osnovu naknada i provizija	15	-
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(87)	-
Odlivi po osnovu zarada zaposlenih i troškova za dobavljače	(810)	-
Povećanje kredita i ostale aktive	(2.490)	-
Prilivi po osnovu depozita	701	-
Neto (odlivi) gotovine iz poslovnih aktivnosti	(2624)	-
GOTOVINSKI TOKOVI IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Kupovina nekretnina i opreme	(562)	-
Kupovina nematerijalnih ulaganja	(739)	-
Državni zapisi i obveznice	(3.636)	-
Neto (odlivi) gotovine iz aktivnosti investiranja	(4.937)	-
TOKOVI GOTOVINE IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
Povećanje pozajmljenih sredstava	3.400	-
Emisija običnih akcija	10.000	-
Neto prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	13.400	-
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	5.839	-
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	-	-
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	5.839	-

U Podgorici,

27. april 2016. godine

*Jelena Božović*Jelena Božović
Rukovodilac sektora računovodstva
Izveštavanja i budžetiranja*Mustafa Senman*Mustafa Senman
Glavni izvršni direktor*Goran Bakić*Goran Bakić
Izvršni direktor

ZIRAAT BANK MONTENEGRO

Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2015. godine

(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

1. Osnivanje i poslovna politika Banke

Ziraat Bank Montenegro AD (u daljem tekstu: Banka) je osnovana 2015. godine, a 20.05.2015. godine je registrovana kao akcionarsko društvo kod Centralnog registra privrednih subjekata u Podgorici. – registarski broj 4-0009452.

Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 02/10e-5/2-15 od 08.05.2015. godine (Rješenje broj 02/10e-5/2-15).

Svoje finansijsko poslovanje Banka obavlja preko transakcionogračuna broj 907-000000057501-83 kod Centralne banke Crne Gore – Platni promet.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju, Statutom i Rješenjem Centralne banke Crne Gore, Banka obavlja sljedeće poslove:

- 1) Izdavanje garancija i preuzimanje drugih vanbilansnih obaveza;
- 2) Kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfeiting i dr.);
- 3) Izdavanje, obradu i evidentiranje platnih instrumenata;
- 4) Platni promet u zemlji i sa inostanstvom;
- 5) Finansijski lizing;
- 6) Poslove sa hartijama od vrijednosti;
- 7) Trgovanje u svoje ime i za svoj račun ili za račun klijenta:
 - Stranim sredstvima plaćanja, uključujući mjenjačke poslove
 - Finansijskim derivatima
- 8) Depo poslove;
- 9) Izradu analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti privrednih društava, preduzetnika i drugim pitanjima u vezi poslovanja;
- 10) Iznajmljivanje

Banka ima sjedište u Podgorici i obavlja svoje aktivnosti posredstvom ekspoziture koja se nalazi u Bulevaru Ivana Crnojevića br. 101.

Na dan 31. decembra 2015. godine Banka je imala 28 zaposlenih radnika

Bankom upravlja akcionar, u skladu sa zakonom i Statutom Banke. Organi upravljanja Bankom su Skupština akcionara koju čine akcionar Banke i Odbor direktora koji imenuje Skupština akcionara. Odbor direktora Banke ima 5 članova, od kojih većina nisu zaposleni u Banci. Jedan od njih je izvršni direktor u svojstvu glavnog izvršnog direktora Banke.

Upravu banke čine glavni izvršni direktor i izvršni direktor (članovi Uprave). Glavni izvršni direktor predstavlja i zastupa Banku i zadužen je da na dnevnoj osnovi koordinira i prati izvršavanje poslova u Banci i rad zaposlenih Banke.

Stalno tijelo Odbora direktora je Odbor za reviziju.

Organi Odbora direktora su:

- Odbor za reviziju
- Odbor za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom (ALCO),
- Kreditni odbori,
- Ostali odbori koje Uprava formira za pojedina pitanja.

ZIRAAT BANK MONTENEGRO

Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2015. godine

(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

2. Pregled osnovnih računovodstvenih politika

Osnovne računovodstvene politike primijenjene za sastavljanje ovih utvrđenih finansijskih izvještaja navedene su u daljem tekstu.

2.1 Osnova za sastavljanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa računovodstvenom regulativom koja se primjenjuje na finansijsko izvještavanje banaka u Crnoj Gori.

Banka ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl. list CG”, br. 69/05, 80/08 i 32/11) odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda („MRS“) u Crnoj Gori („Sl. list CG”, br. 69/2002) i u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore relevantnom za finansijsko izvještavanje banaka.

Finansijski izvještaji Banke su pripremljeni su u skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka („Sl. list CG”, br. 15/2012 i 18/2013).

Prilikom sastavljanja ovih finansijskih izvještaja Banka je primijenila politike koje su u skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, koji se u dijelu evidentiranja potraživanja za koje su se stekli uslovi za isključivanje iz bilansa Banke i formatu prezentacije finansijskih izvještaja, razlikuju od zahtjeva MSFI i MRS primjenljivih na dan 31. decembra 2015. godine.

Zbog potencijalno značajnih efekata koje gore navedena pitanja mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Banke, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu tretirati kao finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 2.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i funkcionalna i izvještajna valuta Banke je Euro (EUR).

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva primjenu izvjesnih ključnih računovodstvenih procjena. Ono, takođe, zahtijeva da Rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primjeni računovodstvenih politika Banke. Oblasti koje zahtijevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procjene imaju materijalni značaj za finansijske izvještaje objelodanjeni su u napomeni 2.17.

2. Pregled osnovnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.2 Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

2.3 Prihodi i rashodi od kamata i naknada

Prihodi i rashodi od kamata se priznaju u bilansu uspjeha za sve kamatonosne dužničke instrumente, korištenjem metode efektivne kamatne stope, na vremenskoj osnovi, u skladu sa uslovima obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda obračuna troškova amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i rasporeda kamatnih prihoda ili kamatnih rashoda tokom relevantnog perioda. Efektivna kamatna stopa je stopa koja umanjuje buduće gotovinske isplate ili uplate, kroz očekivano vrijeme trajanja finansijskog instrumenta ili, kada je to prikladno, kraći period, bilansne vrijednosti finansijskog sredstva ili obaveze. Obračun uključuje sve plaćene i primljene naknade između strana u ugovoru, koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, troškove transakcije i sve druge premije ili diskonte.

Prihodi i rashodi od naknada nastali su pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, a u bilansu uspjeha se priznaju u trenutku pružanja, odnosno korišćenja usluga. Ovi prihodi i rashodi se takođe iskazuju po sektorskoj pripadnosti klijenata čija sredstva banka koristi.

Naknade za odobrene i primljene kredite se smatraju sastavnim dijelom kontinuiranog angažovanja kod rezultujućeg finansijskog instrumenta i priznaju se kao korekcija efektivnog prinosa tokom perioda trajanja kredita, primjenom efektivne kamatne stope.

Prihodi i rashodi od naknada uključuju i naknade za garancije koje je Banka izdala u korist klijenata, naknade za usluge obavljanja platnog prometa u zemlji i sa inostranstvom, naknade za posredničke i druge usluge koje Banka pruža. Rashode od naknada čine i rashodi naknada po osnovu kontrole od strane CBCG i rashodi naknade po osnovu osiguranja depozita.

2.4 Preračunavanje deviznih iznosa

a) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izvještaje se odmjeravaju korištenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Banka posluje (funkcionalna valuta).

Finansijski izvještaji su prikazani u EUR koji predstavlja funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja.

b) Transakcije i stanja

Transakcije nastale u stranoj valuti preračunate su u EUR primjenom deviznih kurseva važećih na dan poslovne transakcije.

Monetarna sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u EUR po srednjem kursu koji je važio na taj dan. Nemonetrane stavke odmjerene po istorijskom trošku u stranoj valuti, preračunate su u EUR po važećem kursu strane valute na dan transakcije.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom poslovnih transakcija u stranoj valuti i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza iskazanih u stranim valutama, priznaju se u bilansu uspjeha.

2. Pregled osnovnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.5 Porez na dobit

Trošak poreza na dobit se temelji na oporezivoj dobiti poslovne godine i sastoji se od tekućeg i odloženog poreza.

Tekući porez

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica (Službeni list RCG br. 65/2001, 12/2002, 80/2004, Službeni list CG br. 40/2008, 86/2009, 14/2015), primjenom propisane stope na iznos oporezive dobiti iskazane u Poreskom bilansu. Iznos oporezive dobiti se utvrđuje usaglašavanjem dobiti iskazane u bilansu uspjeha, za iznose prihoda i rashoda, na način definisan poreskim propisima.

Porez na dobit pravnih lica obračunava se primjenom proporcionalne stope od 9% na ukupno iskazanu dobit u poreskom bilansu.

Zakon o porezu na dobit utvrđuje da gubitak po osnovu poreskog bilansa u tekućoj godini ne može da se prenese unazad. Međutim, gubici po poreskom bilansu tekuće godine mogu da smanje oporezivu dobit budućeg perioda (izuzev ako gubitak proističe iz kapitalnih gubitaka ili dobitaka), ali u periodu ne dužem od 5 godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi se obračunavaju na privremene razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza, i njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima Banke.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza na dan bilansa stanja i njihovih iznosa iskazanih za svrhe finansijskog izvještavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima u budućim periodima.

Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, neiskorišćena poreska sredstva i neiskorišćene poreske gubitke, do iznosa za koji je verovatno da će buduću oporezivu dobiti biti dovoljni da omoguće realizaciju (iskorišćenje) odbitnih privremenih razlika, neiskorišćenih poreskih sredstava i neiskorišćenih poreskih gubitaka. Iskazani iznos odloženih poreskih sredstava utvrđuje se na dan bilansa stanja i umanjuje se do iznosa za koji više nije vjerovatno da će dovoljan oporezivi dobitak biti na raspolaganju, kako bi se omogućilo korišćenje svih ili dijela odloženih poreskih sredstava.

Banka obračunava odložene poreze po osnovu:

- razlike između knjigovodstvene vrijednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja, koja je iskazana u finansijskim izvještajima i njihove poreske vrijednosti. Razlika je rezultat primjene različitih metoda i stopa obračuna amortizacije za potrebe finansijskog izvještavanja i za poreske svrhe;
- promjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju.

Odloženi porezi koji se odnose na naknadno mjerenje fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju obračunavaju se direktno na teret ili u korist kapitala i prenose se u bilans uspjeha istovremeno sa dobitkom/gubitkom od naknadnog mjerenja fer vrijednosti.

Odloženi porezi su obračunati primjenom stope od 9%.

2. Pregled osnovnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.6 Zarada po akciji

a) Osnovna zarada po akciji

Banka izračunava i objavljuje zaradu po akciji u skladu sa MRS 33. Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem dobiti / gubitka koji pripada akcionarima Banke sa ponderisanim prosječnim brojem redovnih akcija za period.

Banka nema druge potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije.

2.7 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju stanja sa rokom dospijeca kraćim od tri mjeseca od dana pribavljanja, uključujući gotovinu, novčana sredstva na računima kod Centralne banke Crne Gore i sredstva kod domaćih i inostranih banaka.

Banka iskazuje depozite i kod drugih banaka i to: kod inostranih banaka preko kojih obavlja naplatu i plaćanja u poslovanju sa inostranstvom i kod domaćih banaka preko kojih obavlja poslove razmjene. Banka na depozite kod CBCG izdvaja obaveznu rezervu u skladu sa propisima Centralne Banke i evidentira korišćenje obavezne rezerve.

a) Obavezna rezerva

Obračun, izdvajanje i korištenje sredstava obavezne rezerve kod CBCG je propisano Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore. Početkom oktobra 2011. godine stupila je na snagu nova Odluka Centralne banke Crne Gore o obaveznoj rezervi banaka kod CBCG (Sl. list CG br.35/11) na osnovu koje se obavezna rezerva obračunava primjenom stope 9,5% na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana, 8,5% - na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana. Na depozite koji su ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana, koji imaju klauzulu o mogućnosti razročenja u roku kraćem od jedne godine, odnosno kraćem od 365 dana, primjenjuje se stopa 9,5%.

Odlukom o dopuni Odluke o obaveznoj rezervi banaka kod CBCG ("Sl. list CG", br. 35/11, 2/12, 57/13, 52/14 i 7/15) bankama se, ujedno, daje mogućnost da mogu do 35% obavezne rezerve držati u obliku državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora, kao i mogućnost da, u slučaju potreba za održavanjem dnevne likvidnosti, mogu koristiti do 50% sredstava obavezne rezerve. Banka nije iskoristila mogućnost investiranja 25%, odnosno 35% sredstava obavezne rezerve u državne zapise Crne Gore, i nije koristila sredstva obavezne rezerve za održavanje dnevne likvidnosti. Banka je sredstva obavezne rezerve od početka poslovanja držala na računu u zemlji. Na 25% izdvojenih sredstava obavezne rezerve Centralna banka plaća Banci mjesečno naknadu obračunatu po stopi od 1% na godišnjem nivou. Banka u toku 2015 godine nije ostvarila prihod po ovom osnovu.

2. Pregled osnovnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8 Finansijski instrumenti

Banka je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, finansijska sredstva koje se drže do dospeća i krediti i potraživanja.

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju.

Finansijski sredstva se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla.

a) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Hartije od vrednosti koje su namenjene da se drže na neodređeni vremenski period, a koje mogu biti prodate usled potrebe za obezbeđenjem likvidnosti ili izmena u kamatnim stopama, kursovima stranih valuta ili cena kapitala, klasifikuju se kao "hartije od vrednosti raspoložive za prodaju".

Naknadno vrednovanje HoV-a koje su raspoložive za prodaju vrši se po osnovu promene fer vrednosti usled fluktuacija cena na organizovanom tržištu kao i po osnovu obezvređenja uzrokovano postojanjem objektivnih dokaza za obezvređenje finansijskog sredstva.

Fluktuacije fer vrednosti HoV raspoloživih za prodaju evidentiraju se direktno u kapital, sve do isknjižavanja ili gubitka usled obezvređenja, kada se kumulirani prihod ili rashod, prethodno priznat u okviru kapitala priznaje u bilansu uspeha. Međutim, kamata izračunata korišćenjem metode efektivne kamatne stope priznaje se u bilansu uspeha. Dividende se priznaju u bilansu uspeha kada se uspostavi pravo datog lica da primi isplatu.

Fer vrednost hartija od vrednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva (i tržište hartija od vrednosti koje se ne kotiraju na berzi) nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrednost tehnikama procene. To uključuje primenu nedavnih transakcija između nezavisnih strana, pozivanje na druge instrumente koji su suštinski isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike vrednovanja.

2. Pregled osnovnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8 Finansijski instrumenti (nastavak)

b) Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća su finansijska sredstva sa fiksnim plaćanjima ili plaćanjima koja mogu da se utvrde i sa fiksnim dospećem, za koje Banka ima pozitivnu nameru i sposobnost da ih drži do dospeća. Ako Banka odluči da proda više od beznačajne sume ovih sredstava koja se drže do dospeća, cela kategorija će biti reklasifikovana kao raspoloživa za prodaju, a Banci neće biti dozvoljeno da klasifikuje investicije kao sredstva koja se drže do dospeća u tekućoj i naredne dve godine.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti koje se drže do dospeća evidentiraju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, umanjenoj za ispravke vrednosti, odnosno gubitak po osnovu obezvređenja. Amortizovana vrednost obračunava se uzimajući u obzir sve diskonte ili premije pri kupovini u toku perioda dospeća.

Iznos gubitka usled obezvređenja hartija od vrednosti koje se drže do dospeća obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti ulaganja i sadašnje vrednosti očekivanih tokova gotovine diskontovanih po originalnoj kamatnoj stopi ulaganja i iskazuje se u bilansu uspeha.

c) Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivativna finansijska imovina sa fiksnim ili odredivim otplatama koja nije kotirana na aktivnom tržištu i koju Banka ne namerava da proda odmah ili u bliskoj budućnosti. Nastaju kada Banka direktno obezbedi novčana sredstva ili pruži usluge dužniku bez namere da trguje potraživanjem. Kredit i potraživanja se sastoje od plasmana datih klijentima i odobreni bankama.

Kredit i potraživanja se inicijalno mere po fer vrednosti uvećanoj za direktne transakcione troškove, a naknadno po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope. Amortizovana vrednost se obračunava uzimajući u obzir sve troškove izdavanja kao i popuste ili premije prilikom izmirenja. Kredit i potraživanja se iskazuju u neto iznosu umanjenom za pojedinačnu i grupnu ispravku vrednosti.

Na svaki izveštajni datum Banka procenjuje da li postoji objektivni dokaz obezvređenja finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva i kada isti utiču na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

Otpis nenaplativih potraživanja vrši se na osnovu odluka suda i Odbora direktora Banke kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

Gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti kredita i potraživanja, kao i ostalih finansijskih sredstava, evidentirani su u bilansu uspeha.

Ukoliko se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja kredita smanji usled događaja koji se odigrao nakon priznavanja umanjenja vrednosti, prethodno priznat gubitak zbog umanjenja vrednosti se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod od ukidanja rezervisanja.

Pojedinačna i grupna ispravka vrednosti se formira umanjenjem knjigovodstvene vrednosti kredita i potraživanja kod kojih je identifikovano obezvređenje da bi se njihova knjigovodstvena vrednost svela na nadoknadivi iznos.

2. Pregled osnovnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8 Finansijski instrumenti (nastavak)

e) Obezvredjenje kredita i plasmana

Procjena obezvrijeđenja se bazira na nastalim gubicima, umjesto na očekivanim ili budućim gubicima. Obezvredjenje se priznaje isključivo u trenutku nastajanja. Prema MRS-u 39, finansijskoj imovini ili grupi finansijske imovine je umanjena vrijednost i nastao je gubitak ako i samo ako postoji objektivan dokaz umanjenja vrijednosti koji je nastao kao rezultat jednog ili više događaja gubitka koji su se dogodili nakon inicijalnog priznavanja imovine („događaj gubitka“) a taj događaj gubitka je imao mjerljivi utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove te finansijske imovine. Mogući ili očekivani budući trendovi koji mogu dovesti do gubitka u budućnosti ne predstavljaju objektivan dokaz umanjenja vrijednosti.

Banka prvo procjenjuje postoji li objektivan dokaz umanjenja vrijednosti pojedinačno za finansijsku imovinu koja je pojedinačno značajna i pojedinačno ili kolektivno za finansijsku imovinu koja nije pojedinačno značajna.

Ako Banka ocijeni da ne postoji objektivan dokaz umanjenja vrijednosti za individualno procijenjenu imovinu, bez obzira bila ona značajna ili ne, ona se uključuje u grupu finansijske imovine sa sličnim karakteristikama i zatim se vrši grupna procjena umanjenja vrijednosti.

Objektivni dokazi koji ukazuju da je došlo do obezvredjenja plasmana uključuju sledeće događaje:

- Značajne finansijske poteškoće dužnika.
- Kršenje ugovorenih uslova ugovora od strane dužnika, kao što su neizmirivanje obaveza po osnovu kamata i / ili glavnice.
- Kašnjenje u izmirivanju obaveza preko 90 dana za bilo koju materijalno značajnu obavezu od tog dužnika prema Banci. Prekoračenja roka dospeljeća preko 90 dana smatra se prekoračenjem koje ukazuje na povećan nivo kreditnog rizika.
- Postojanje velike vjerovatnoće da će dužnik ući u proces stečaja ili likvidacije ili restrukturiranja zbog finansijskih poteškoća.
- Restrukturiranje plasmana (pojedinačnih kredita) usled pogoršanja finansijskog stanja dužnika ili produženje roka vraćanja glavnice i / ili umanjenje kamatne stope i / ili naknade.
- Blokada računa dužnika.
- Ekonomski, nacionalni, lokalni, tehnološki ili pravni uslovi koji mogu negativno da utiču na izmirivanje obaveza dužnika (značajno povećanje cijena ulaznih sirovina, smanjenje cijena nekretnina za hipoteke u toj oblasti, druge promene tržišnih uslova u kojima dužnik posluje, promjena regulative koja može negativno da utiče na poslovanje dužnika, tehnološka zastarelost proizvoda koju dužnik proizvodi i slično).

Jedan od ključnih faktora za adekvatno utvrđivanje nivoa obezvredjenja jeste određivanje nivoa značajnosti. Banka je prilikom analize portfolija po značajnosti koristila pristup baziran na nivou klijenta. Po ovom pristupu, posmatra se ukupna izloženost prema klijentu, koja se upoređuje sa nivom materijalnosti na dan obračunavanja ispravki.

Pojedinačno značajnim smatra se izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica iznad 50.000 EUR, kako za kredite odobrene pravnim, tako i za kredite odobrene fizičkim licima. Pojedinačno značajnim smatra se i postojanje docnje u izmirivanju obaveza prema banci po materijalno značajnim iznosima preko 90 dana, iznad utvrđenog praga materijalnosti od 200 EUR za *corporate*, odnosno 20 EUR za *retail* klijente.

Sredstva koja se pojedinačno procenjuju za obezvredjenje i za koja se gubitak pri obezvredjenju priznaje ili nastavlja da se priznaje, ne uključuju se u grupno procenjivanje obezvredjenja.

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2015. godine**

(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

2. Pregled osnovnih računovodstvenih politika (nastavak)**2.8 Finansijski instrumenti (nastavak)**

Ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastao gubitak zbog umanjenja vrednosti, iznos gubitka se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti kredita i njegove nadoknadive vrednosti, koja predstavlja sadašnju vrednost procenjenih budućih tokova gotovine, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo.

Kalkulacija sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva obezbeđenog kolateralom reflektuje tokove gotovine koji mogu nastati po osnovu realizacije instrumenta obezbeđenja plaćanja.

Budući tokovi gotovine za grupu finansijskih sredstava koja se kolektivno klasifikuju i procenjuju za obezvređenje, utvrđuju se na osnovu ugovorenih novčanih tokova sredstva i iskustva Banke o prethodnim, istorijskim gubicima za sredstva sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika.

Banka u ovom trenutku ne raspolaže sa informacijama o tranziciji klijenata u okviru određenih kategorija. Zbog toga se iznos jednogodišnje PD-a procenjuje na 5% i LGD 45%, što predstavlja standard propisan Basel II standardima. Banka će u budućem periodu razviti procedure o monitoringu prelaska potraživanja iz jedne u drugu klasifikacionu grupu i po isteku određenog vremenskog perioda formirati bazu podataka koja će omogućiti razvijanje matrica tranzicije.

2.9 Osnovna sredstva

Osnovna sredstva iskazuju se po nabavnoj vijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti i obezvređenje. Nabavna vrijednost uključuje izdatke koji se direktno pripisuju nabavci osnovnog sredstva.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha finansijskog perioda u kome su nastali.

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija drugih sredstava se obračunava primjenom proporcionalne metode, kako bi se rasporedila njihova nabavna ili revalorizovana vrijednost do njihove rezidualne vrijednosti, tokom njihovog procijenjenog vijeka trajanja koji je prikazan u narednoj tabeli:

	Godina
Građevinski objekti	40
Računari i računarska oprema	4
Namještaj	10
Oprema	5
Vozila	4

Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se iz razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha.

2. Pregled osnovnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.10 Nematerijalna ulaganja

Licence

Stечene licence iskazuju se po istorijskoj nabavnoj vrijednosti. Licence imaju ograničen vijek trajanja i iskazuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode, kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Računarski softver

Troškovi računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe od 4 godine.

2.11 Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, bez nastalih troškova. Obaveze po kreditima se naknadno iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, sve razlike između priliva sredstava, umanjenog za transakcione troškove i iznosa otplata, priznaju se u bilansu uspjeha u periodu korištenja kredita, primjenom metode efektivne kamatne stope.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da odloži izmirenje obaveza za najmanje 12 mjeseci nakon dana bilansa stanja.

2.12 Akcijski kapital

Uplaćeni akcionarski kapital Banke predstavlja iznos gotovine uplaćene od strane akcionara za sve obične akcije. Akcionarski kapital Banke čine obične akcije i evidentiraju se kao posebna pozicija u bilansu stanja.

Dividende od akcija evidentiraju se kao obaveza u periodu u kojem je donijeta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma bilansa stanja se objelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma bilansa stanja.

2.13 Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, kada postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namjera da se poravnaju na neto bazi, ili da se istovremeno proda sredstvo i namiri obaveza.

2. Pregled osnovnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.14 Rezervisanja za obaveze i troškove

Rezervisanja za obaveze i troškove se priznaju kada su ispunjeni sljedeći uslovi:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- Postoji vjerovatnoća da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava, koja stvaraju ekonomske koristi;
- Kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveza, primjenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca.

Rezervisanja se razmatraju na datum svakog bilansa stanja i prilagođavaju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv sredstava koji predstavlja ekonomske koristi biti potreban za namirenje date obaveze, rezervisanje bi trebalo ukinuti preko bilansa uspjeha.

a) Primanja zaposlenih

Kratkoročne naknade zaposlenima uključuju zarade i naknade zarada i doprinose za socijalno osiguranje. Kratkoročne naknade zaposlenima priznaju se kao rashod u periodu u kome su nastale.

Banka i njeni zaposleni su u zakonskoj obavezi da vrše plaćanja u skladu sa definisanim planovima doprinosa Penzionom fondu Crne Gore. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Fonda. Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada, evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

b) Ostala rezervisanja

Banka, u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje operativnim rizikom u bankama (Službeni list CG br.24/2009), vrši rezervisanja za operativni rizik i potencijalne gubitke po sudskim sporovima.

2.15 Preuzete i potencijalne obaveze po vanbilansnim stavkama

Kao dio redovnog poslovanja Banka je preuzela ugovorene i potencijalne obaveze po vanbilansnim stavkama kao što su: garancije, obaveze za kreditiranjem i akreditive, te transakcije sa finansijskim instrumentima. Ovi finansijski instrumenti se evidentiraju u bilansu, ako i kada postanu plativi.

Rezervisanja za moguće gubitke po preuzetim i potencijalnim obavezama se formiraju na osnovu procjene mogućih gubitaka, u skladu sa kriterijumima utvrdjenim u Odluci o minimalnim standardima upravljanja kreditnim rizikom u bankama.

2. Pregled osnovnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.16 Transakcije sa povezanim licima

Povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući Upravu Banke i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

2.17 Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznosi sredstava i obaveza, sadržani u finansijskim izvještajima, imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

2.17.1 Gubici zbog umanjenja vrijednosti bilansnih i vanbilansnih plasmana

Banka vrši pregled kreditnog portfolia najmanje jednom mjesečno, u cilju procjene umanjenja vrijednosti kreditnih potraživanja. Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da će doći do smanjenja budućih novčanih tokova od kreditnog portfolia, koji se može identifikovati na pojedinačnim kreditima, a koji mogu uticati na bilans uspjeha.

Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procjenu iznosa rezervisanja u skladu sa politikom objelodanjeni su u Napomeni 2.8.

2.17.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neko sredstvo može razmijeniti, odnosno obaveza izmiriti, u nezavisnoj transakciji između obaviještenih i voljnih strana.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata, kojima se trguje na aktivnoj berzi se određuju na osnovu objavljene tržišne cijene na datum bilansiranja, tj cijene koja predstavlja najbolju potražnju za finansijskim sredstvima, odnosno najbolju ponudu za finansijske obaveze.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnoj berzi se određuje upotrebom metoda vrednovanja. Metode vrednovanja uključuju upoređenje sa cijenama prilikom zadnjih transakcija, upotrebu metoda diskontovanja budućih novčanih tokova, vrednovanje na osnovu cjenovnih metoda i druge metode.

Te metode odražavaju tržišne uslove na dan vrednovanja i mogu biti različite od tržišnih uslova prije i poslije toga dana. Na dan bilansiranja se provjeravaju metode sa ciljem provjere da li odražavaju tržišne uslove, uključujući razmatranje likvidnosti i primjenu odgovarajućih kreditnih marži. Promjena tih procjena bi uticala na fer vrijednost finansijskih instrumenata namijenjenih trgovanju i finansijskih sredstava za prodaju.

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***2. Pregled osnovnih računovodstvenih politika (nastavak)****2.17 Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja****2.17.3 Sudski sporovi**

Rukovodstvo Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda.

3 Prihodi i rashodi od kamata

	2015	2014
Prihodi od kamata		
Kratkoročna sredstva - gotovina	14	-
Kredit i pozajmice komitentima	3	-
Hartije od vrednosti	25	-
Ostalo	18	-
Ukupno prihodi od kamata	60	-
Rashodi od kamata		
Kredit i od banaka	(1)	-
Ukupno rashodi od kamata	(1)	-
Neto prihodi od kamata	59	-

	2015	2014
Prihodi od kamata		
Banke	14	-
Država	25	-
Privredna društva	2	-
Fizička lica	1	-
Ostalo	18	-
Ukupno prihodi od kamata	60	-
Rashodi od kamata		
Banke	(1)	-
Ukupno rashodi od kamata	(1)	-
Neto prihodi od kamata	59	-

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***4 Troškovi obezvređenja i rezervisanja**

	2015	2014
Obezvređenje po kreditima (Napomena 13)	(2)	-
Ukupno obezvređenje po bilansnim pozicijama	(2)	-

Promjene na ispravkama vrednosti i rezervisanjima u toku 2015. godine bile su sljedeće:

	Kredit
Stanje na dan 01.01.	-
Povećanje rezervi	2
Ukidanje rezervi	-
Stanje na dan 31.12.	2

5. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

	2015	2014
Prihodi od naknada		
Naknade za izvršene usluge	9	-
Ukupno prihodi od naknada	9	-
Rashodi naknada		
Platni promet	(14)	-
Ostalo	(51)	-
Ukupno rashodi od naknada	(65)	-
Neto prihodi od naknada	(56)	-

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***6. Porez na dobit**

	2015	2014
Odloženi poreski (rashod)	(22)	-
Ukupno	(22)	-

Odloženi poreski rashod u iznosu od EUR 22 hiljada je nastao po osnovu povećanja odložene poreske obaveze na privremenu razliku između računovodstvene i poreske vrijednosti osnovnih sredstava, koje je priznato u bilansu uspjeha.

Porez na dobit Banke je izračunat kao što slijedi:

Tekući porez	2015	2014
Gubitak po bilansu uspjeha prije oporezivanja	(1.023)	-
Poreska stopa	9%	-
Porez po stopi od 9%	92	-
Poreski efekat nepriznatih rashoda	23	-
Poreski efekat neoporezivih prihoda	(1)	-
Poreski gubitak	114	-
Nepriznato odloženo poresko sredstvo iz poreskog gubitka	(114)	-
Poreski rashod za period	-	-
Poreski efekat privremenih razlika		
Poreski efekat privremenih razlika u vezi sa osnovnim sredstvima i nematerijalnim ulaganjima	(22)	-
Odloženi poreski prihod / (reshod)	(22)	-
Ukupno	(22)	-

7. Troškovi zaposlenih

	2015	2014
Troškovi neto zarada	254	-
Porezi, prirezi i doprinosi na zarade	193	-
Naknade članovima Odbora direktora i Odbora za reviziju	29	-
Porezi, prirezi i doprinosi na naknade Odborima direktora i revizije	5	-
Putni troškovi i dnevnice	1	-
Obuka zaposlenih	1	-
Ostali troškovi	1	-
Ukupno	484	-

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***8. Opšti i administrativni troškovi**

	2015	2014
Troškovi zakupnine	66	-
Troškovi popravke	2	-
Troškovi obezbijedenja	28	-
Troškovi električne energije	6	-
Troškovi čišćenja	6	-
Troškovi održavanja kompjutera i opreme	97	-
Troškovi održavanja vozila	1	-
Troškovi osiguranja	2	-
Troškovi eksternih kontrola	96	-
Ostale stručne naknade	6	-
Troškovi advokatskih usluga	1	-
Troškovi vezano za HOV	32	-
Troškovi smještaja	1	-
Troškovi telefon	2	-
Troškovi komunikacionih mreža	22	-
Troškovi kancelarijskog materijala	4	-
Preplate i donacije	1	-
Troškovi reprezentacije	12	-
Troškovi goriva	4	-
Troškovi potrošnog materijala	1	-
Troškovi štampanja i fotokopiranja	1	-
Razni troškovi	7	-
Ukupno	398	-

9. Troškovi amortizacije

	2015	2014
Nekretnine, postrojenja i oprema (Napomena 15)	48	-
Nematerijalna sredstva (Napomena 16)	70	-
Ukupno	118	-

10. Gubitak po akciji

Osnovni gubitak po akciji izračunava se deljenjem neto gubitka sa ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija u toku godine.

	2015	2014
Gubitak koji pada na teret akcionara	(1.045)	-
Ponderisan prosečan broj običnih akcija izdatih tokom godine	10.000	-
Osnovna zarada po akciji (izražena u EUR po akciji)	(104,5)	-

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***11. Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija**

	2015	2014
Gotov novac i nekamatonosni računi depozita		
Gotov novac		
Gotovina u trezoru	92	-
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	63	-
Sredstva na računu kod CBCG	1.282	-
Ukupno gotov novac	1.437	-
Nekamatonosni računi depozita CBCG		
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	54	-
Ukupno nekamatonosni računi depozita	54	-
Kamatonosni računi depozita kod CBCG		
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	9	-
Ukupno kamatonosni računi depozita	9	-
Ukupno obavezna rezerva kod CBCG	63	-

Obavezna rezerva je izdvojena u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore, koja propisuje da banke izdvajaju obaveznu rezervu u iznosu od 9,5%, odnosno 8,5% prosječnog stanja depozita po vidjenju i oročenih depozita, u zavisnosti od perioda oročavanja.

12. Krediti i potraživanja od banaka

	2015	2014
Korespondentski računi kod ino banaka	402	-
Oročeni depoziti kod banaka i drugih depozitnih institucija u inostranstvu	4.000	-
Potraživanja od kamata kod oročenih depozita	10	-
Ukupno	4.412	-

a) Na dan 31.decembra 2015. godine Banka je imala sredstva na deviznim računima kod sledećih banaka:

	2015	2014
TC ZIRAAT BANK	331	-
KBC BANK NV	71	-
Ukupno	402	-

b) Na dan 31.decembra 2015. godine Banka je imala oročena sredstva na deviznim računima kod sledećih banaka:

	2015	2014
ZIRAAT ATHENS	1.000	-
ZIRAAT KATILIM	3.000	-
Ukupno	4.000	-

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***13. Krediti i potraživanja od klijenata**

Stanje kratkoročnih i dugoročnih kredita po vrsti komitenata:

	2015	2014
Dati krediti pravnim licima	2.436	-
Kratkoročni krediti po istim segmentima	1.871	-
Dugoročni krediti po istim segmentima	565	-
Dati krediti fizičkim licima	50	-
Kratkoročni krediti fizičkim licima	39	-
Dugoročni krediti fizičkim licima	11	-
Ukupno	2.486	-
Ispravka vrijednosti kredita nefinansijskom sektoru	(2)	-
Ukupno	2.484	-

Kratkoročni krediti su najvećim dijelom odobravani privatnim društvima i investicionim fondovima za nabavku obrtnih sredstava. Krediti su odobravani na rok od jednog mjeseca do godinu dana, uz kamatnu stopu od 4,50 % do 8,50% na godišnjem nivou.

Dugoročni krediti su najvećim dijelom odobravani za reprogramiranje postojećih kredita i za investiciona ulaganja. Krediti su najčešće odobravani na rok od 13 mjeseci do 5 godina, sa fiksnom i promjenljivom kamatnom stopom od 6MEuribor + 6,2% na godišnjem nivou.

14. Investicione hartije od vrijedosti

Struktura po vrsti finansijskog sredstva:

	2015	2014
Raspoložive za prodaju	2.064	-
Državne obveznice Turske	2.064	-
Koje se drže do dospeća	1.642	-
Državne obveznice Crne Gore	1.642	-
Ukupno	3.706	-

Na dan bilansa je izvršeno vrijednosno svođenje hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju na fer vrijednost. Fer vrijednost hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju iznosi 2.064 hiljada EUR i odnose se na državne obveznice republike Turske.

ZIRAAAT BANK MONTENEGRO

Napomene uz finansijske iskaze za godinu završenu 31. decembra 2015. godine

(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

14. Investicione hartije od vrijedosti (nastavak)

Detalji i knjigovodstvena vrijednost investicija u hartije od vrijednosti koje su raspoložive za prodaju na dan 31.12.2015. godine su dati u sljedećoj tabeli:

	Datum kupovine	Datum dospijeca	Stopa prinosa	Nominalna vrijednost	Neamo- rtizovani premium	Stečena kamata	Promjena fer vrijednosti	Knjigovo- dstvena vrijednost
Državne obveznice Turske ISIN XS1057340009	7.10.2015	11.4.2023	3.54%	1.890	69	56	49	2.064
Ukupna vrijednost trgovine				1.890	69	56	49	2.064

Detalji i knjigovodstvena vrijednost investicija u hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeca na dan 31.12.2015. godine su dati u sljedećoj tabeli:

	Datum kupovine	Datum dospijeca	Stopa prinosa	Nominalna vrijednost	Neamo- rtizovani premium	Stečena kamata	Knjigovo- dstvena vrijednost
Državne obveznice Crne Gore ISIN XS0614700424	7.10.2015	8.4.2016	1.33%	1.536	24	82	1.642
Ukupna vrijednost trgovine				1.536	24	82	1.642

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***15 Nekretnine postrojenja i oprema**

	Oprema	Ukupno
Nabavna vrijednost		
Stanje na dan 01.01.2015.	-	-
Nove nabavke	562	562
Stanje na dan 31.12.2015.	562	562
Ispravka vrijednosti		
Stanje na dan 01.01.2015.	-	-
Tekuća amortizacija	(48)	(48)
Stanje na dan 31.12.2015.	(48)	(48)
Sadašnja vrijednost 31.12. 2015.	514	514

16. Nematerijalna ulaganja

	Software	Ukupno
Nabavna vrijednost		
Stanje na dan 01.01.2015.	-	-
Nove nabavke	739	739
Stanje na dan 31.12.2015.	739	739
Ispravka vrijednosti		
Stanje na dan 01.01.2015.	-	-
Tekuća amortizacija	(70)	(70)
Stanje na dan 31.12.2015.	(70)	(70)
Sadašnja vrijednost 31.12. 2015.	669	669

17. Ostala poslovna potraživanja

	2015	2014
Ostala poslovna potraživanja	1	-
Unaprijed plaćeni troškovi	12	-
Ukupno ostala poslovna potraživanja	13	-

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***18. Depoziti klijenata**

	2015	2014
Nekamatonosni depoziti	701	-
Kamatonosni depoziti	-	-
Ukupno	701	-

a) Nekamatonosni depoziti

Depoziti po viđenju	2015	2014
Privredna društva u privatnom vlasništvu	168	-
Preduzetnici	1	-
Fizička lica, rezidenti	38	-
Fizička lica, nerezidenti	494	-
Ukupno depoziti po viđenju	701	-

19. Pozajmljena sredstva od banaka

	2015	2014
Pozajmljena sredstva od banaka	3.400	-
Ukupno	3.400	-

a) Pozajmljena sredstva od banaka:

	2015	2014
Ziraat Bank Bosnia	1.400	-
Bulgaristan Sube Yoneticilig	2.000	-
Ukupno	3.400	-

Struktura pozajmljenih sredstava od banaka data je u sledećoj tabeli:

Naziv Banke	Datum valute	Datum Kamatna Dospjeća	Kamatna stopa	Valuta	Iznos
Ziraat Bank Bosnia	28.12.2015	11.1.2016	0,25 %	EUR	1.400
Bulgaristan Sube Yoneticilig	29.12.2015	5.1.2016	0,15%	EUR	2.000
Ukupno					3.400

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***20. Odložene poreske obaveze**

Odložene poreske obaveze na dan 31.12.2015. godine iznose 26 hiljada EUR. Na ime odloženog poreskog rashoda odnosi se 22 hiljade EUR po osnovu poreskog efekta privremenih razlika u vezi sa osnovnim sredstvima i nematerijalnim ulaganjima (Napomena 6), dok se ostatak u iznosu od 4 hiljade EUR odnosi na odložene poreske obaveze po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju (Napomena 24).

21. Ostale obaveze

	2015	2014
Razgraničeni nefakturisani troškovi	24	-
Obaveze prema dobavljačima	86	-
Ostale obaveze	3	-
Ukupno	113	-

22. Kapital

	2015	2014
Aksijski kapital	10.000	-
Ostale rezerve	45	-
Gubitak tekućeg perioda	(1.045)	-
Ukupno	9.000	-

Aksijski kapital čine obične akcije, istog reda, izdate u nematerijalizovanom obliku upisom na račune imaoaca u centralnom registru kod CDA. Imaoci akcija imaju pravo učešća u upravljanju, pravo na dio dobiti (dividendu) i pravo na odgovarajući dio imovine pri likvidaciji ili stečaju, u skladu sa zakonom.

Aksijski kapital Banke na dan 31. decembra 2015. godine sastoji se od 10.000 akcija pojedinačne nominalne vrijednosti od EUR 1 hiljade.

Zakonom o bankama (Službeni list CG br. 17/2008, 44/2010, 40/2011), koji je stupio na snagu 08.08.2011. godine, definisan je minimalni iznos osnivačkog kapitala banke u vrijedosti od EUR 5.000 hiljada.

Vlasnička struktura akcijskog kapitala banke na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

	Broj akcija	% učešća
TURKIYE CUMHURİYETİ ZIRAAT BANKASI ANONİM SİRKET	10.000	100%
Ukupno	10.000	100%

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***22. Kapital (nastavak)****a) Ostale rezerve čine:**

	2015	2014
Revalorizacije rezerve	45	-
Ukupno	45	-

Revalorizacije rezerve

Revalorizacije rezerve predstavljaju kumulativne nerealizovane dobitke/gubitke od promjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, umanjene za odložene poreze.

Iznos od EUR 45 hiljade se odnosi na promjene fer vrijednosti dužničkih finansijskih instrumenata Banke.

Promjene na revalorizacionoj rezervi u toku 2015. godine, prikazane u Izvještaju o promjenama na kapitalu, bile su sljedeće:

	Dužničke hartije od vrijednosti
Stanje 01.01.	-
Promjena fer vrijednosti	49
Odloženi porez	(4)
Stanje 31.12.2015	45

23. Vanbilansna evidencija

	2015	2014
Rizična vanbilansna aktiva		
Preuzete obaveze iz odobrenih kredita	1	-
Ukupna rizična vanbilansna aktiva	1	-
Ostala vanbilansna aktiva		
Ostale vanbilansne izloženosti banke	3.375	-
Ukupno ostala vanbilansna aktiva	3.375	-
Ukupno vanbilansna evidencija	3.376	-

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***23. Vanbilansna evidencija (nastavak)****a) Ostale vanbilansne stavke**

Ostale vanbilansne stavke se odnose na primljena sredstva obezbjeđenja u iznosu od EUR 3.375 hiljada.

Struktura primljenih sredstava obezbjeđenja je data u narednom pregledu:

	2015	2014
Nekretnine	1.068	-
Ostalo	2.307	-
Ukupno	3.375	-

Ostala sredstva obezbjeđenja dati su u narednom pregledu:

	2015	2014
Dobijeni kolaterali - Mjenica FL	11	-
Dobijeni kolaterali - Zaloge PL	200	-
Dobijeni kolaterali - Administrativna zabrana FL	11	-
Dobijeni kolaterali - Bankarska garancija PL	1.830	-
Dobijeni kolaterali - Polisa osiguranja nekretnine PL	255	-
Ukupno	2.307	-

24. Odnosi sa povezanim licima

Banka obavlja transakcije sa povezanim licima u toku svog redovnog poslovanja. U skladu sa Zakonom o bankama lica povezana sa bankom su:

- članovi organa banke, akcionari, zaposleni u banci, kao i članovi njihove uže porodice (bračni drug i djeca),
- pravno lice u kojem lice koje ima kvalifikovano učešće u banci takođe ima kvalifikovano učešće,
- pravno lice u kojem članovi organa banke, akcionari, zaposleni u banci, kao i članovi njihove uže porodice imaju značajan uticaj ili je neko od ovih lica direktor ili član odbora direktora ili drugog odgovarajućeg organa tog pravnog lica,
- lice koje ima učešće u kapitalu ili glasačkim pravima od najmanje 50% u pravnom licu koje ima kvalifikovano učešće u banci.

Transakcije uključuju plasmane, depozite, transakcije u stranoj valuti i lična primanja članova Uprave i lica sa zaključenim individualnim ugovorima.

Poslovi sa povezanim licima se vrše po tržišnim uslovima i cijenama.

Obim transakcija sa povezanim licima, stanje sredstava i obaveza na dan 31.12.2015. godine i odnosni rashodi i prihodi u bilansu uspjeha prikazani su u sljedećoj tabeli:

ZIRAAT BANK MONTENEGRO

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine

(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

24. Odnosi sa povezanim licima (nastavak)

Potraživanja	Ziraat Katilim Bankasi	Ziraat Bankasi Yunanistan Subesi	Ziraat Bankasi	Ziraat Bank Bosnia	Bulgaristan Sube Yoneticilig	Povezana fizička lica	Ukupno
Devizni racuni	-	-	331	-	-	-	331
Orocena sreds.kod banaka	3.000	1.000	-	-	-	-	4.000
Dati krediti	-	-	-	-	-	7	7
Ukupno potraživanja	3.000	1.000	331	-	-	7	4.338
Obaveze							
Primljeni krediti	-	-	-	2.000	1.400	-	3.400
Ukupno obaveze				2.000	1.400	-	3.400

Tokom 2015. godine Banka je poslovala sa matičnom bankom pod uobičajenim tržišnim uslovima. Pojedinačno najznačajnije transakcije i stanja odnose se na matičnu banku i povezana lica i predstavljaju plasmane i pozajmice čiji uslovi su obelodanjeni u napomenama 12 i 13.

Prihodi	Ziraat Katilim Bankasi	Ziraat Bankasi Yunanistan Subesi	Ziraat Bank Bosnia	Ukupno
Prihodi od kamata	7	3	-	10
Ukupno prihodi	7	3		10
Rashodi				
Rashodi kamata	-	-	1	
Ukupno rashodi	-	-	1	1

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***24. Odnosi sa povezanim licima (nastavak)**

Obračunata lična primanja za povezana fizička lica, po vrstama primanja, u 2015. godini iznosila su:

	Uprava Banke	Ključno rukovodstvo	Članovi odbora	Ukupno
Plate i druge kratkoročne ugodnosti	69	153	-	222
Naknada za članstvo u odborima	22	-	12	34
Ukupno	91	153	12	256

25. Upravljanje rizicima**25.1. Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da banka neće moći da obezbijedi dovoljan obim (novčanih) sredstava za pokriće svih obaveza (bilansnih i vanbilansnih) na dan njihovog dospijea.

Rizik likvidnosti se identifikuje na osnovu dnevnih, dekadnih, mjesečnih, kvartalnih, polugodišnjih i godišnjih projekcija likvidnosti tj. na osnovu gap-ova koji su nastali uslijed neusklađenosti sredstava i izvora sredstava.

Adekvatno upravljanje rizikom likvidnosti predstavlja osnovni uslov za sigurno i efikasno poslovanje banke. Kvalitet upravljanja rizikom likvidnosti zavisi od bilansne strukture Banke, odnosno usklađenosti priliva i odliva sredstava. Potrebna likvidnost ostvaruje se racionalnim upravljanjem sredstvima i obavezama u cilju održavanja odgovarajućeg srazmjera između likvidne aktive i nestabilne pasive.

Banka je u cilju stvaranja sekundarnih rezervi likvidnosti vršila ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti u iznosu od 3.706 hiljada EUR. Na dan 31.12.2015. najveći dio portfelja dužničkih hartija od vrijednosti odnosi se na hartije od vrijednosti izdate od strane Ministarstva finansija Republike Turske u iznosu od 2.064 hilj. EUR, koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju. Takođe, Banka u svom portfelju ima i 1.642 hilj. EUR hartija od vrijednosti države Crne Gore, koje su klasifikovane kao HOV koje se drže do dospijea ali koje se mogu prodati na sekundarnom tržištu u slučaju ugrožene likvidnosti.

Na osnovu praćenja i mjerenja osnovnih indikatora likvidnosti, kako interno-propisanih, tako i onih koji su zahtijevani od strane Centralne banke Crne Gore, svi koeficijenti bili su iznad propisanih minimuma, čime je Banka je adekvatno upravljala, kako operativnom, tako i strukturnom likvidnošću.

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospjeca sredstava i obaveza Banke na osnovu ugovorenih uslova plaćanja. Ugovoreni rokovi dospjeca sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospjeca.

Svi depoziti po viđenju razvrstani su u kolonu od 1 do 7 dana. Banka na dan 31.12.2015. godine nije imala oročenih depozita.

Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31.12.2015. godine prikazana je kako slijedi.

ZIRAAT BANK MONTENEGRO
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine
(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

	1-7 dana	8-15 dana	16-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	1-5 godina	Ukupno
Aktiva								
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	1.839	-	4.000	-	-	-	-	5.839
Kredit i ostala potraživanja	-	-	19	39	52	1.920	460	2.490
HoV raspoložive za prodaju	2.064	-	-	-	-	-	-	2.064
Ukupno	3.903	-	4.019	39	52	1.920	460	10.393
Pasiva								
Depoziti	701	-	-	-	-	-	-	701
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	2.000	1.400	-	-	-	-	-	3.400
Ukupno	2.701	1.400	-	-	-	-	-	4.101
Gap dospijetja (1)- (2)	1.202	-1.400	4.019	39	52	1.920	460	6.292
Kumulativni Gap	1.202	-198	3.821	3.860	3.912	5.832	6.292	
% od ukupnog izvora sredstava	29,31	-4,83	93,17	94,12	95,39	142,20	153,40	

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(sui iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***25. Upravljanje rizicima (nastavak)****25.2 Rizik od promjene kamatnih stopa**

Osjetljivost aktive, pasive i vanbilansnih pozicija na promjenu kamatne stope utiče na dvije kategorije visinu neto kamatnih prihoda i tržišnu vrijednost pojedinih finansijskih instrumenata (kamatno osjetljivih izvora i plasmana), što posljedično utiče na tržišnu vrijednost kapitala banke.

Rizik kamatne stope je sastavni dio tržišnog rizika i pokazuje osjetljivost finansijskog stanja (profitabilnosti) Banke na promjene kamatnih stopa. Pod upravljanjem kamatnim rizikom se smatra upravljanje rizikom neusklađenosti perioda ažuriranja kamatnih stopa (engl. repricing risk), izvora sredstava i plasmana, načina izračuna promjene ekonomske vrijednosti koji proizlazi iz neusklađenosti pozicija knjige banke nastalih kao rezultat standardnog kamatnog šoka i upravljanje kamatnom strukturom uz pridržavanje načela likvidnosti, sigurnosti, stabilnosti i rentabilnosti.

Uzroci nastanka kamatnog rizika su:

- nezadovoljavajući kamatni raspon («spread»)
- neusklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive banke («gap»)
- promjene u sklonostima klijenata.

Izloženost Banke riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31.12.2015. godine prikazana je u sljedećoj tabeli. Tabela sadrži sredstva i obaveze prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate ili datumu dospelja, u zavisnosti od toga koji je datum raniji.

Na dan 31. decembra 2015.	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 godine	Ukupno
Osetljiva aktiva						
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	4.010	-	-	-	-	4.010
Kamatonosne hartije od vrijednosti	2.064	-	1.642	-	-	3.706
Kredit i potraživanja od klijenata	19	39	52	1.920	460	2.490
Ukupno	6.093	39	1.694	1.920	460	10.206
% od ukupne kamatonosne aktive	59,71%	0,38%	16,59%	18,81%	4,51%	100,00%
Osetljiva pasiva						
Kamatonosni depoziti klijenata	701	-	-	-	-	701
Kamatonosne pozajmice od banaka	3.400	-	-	-	-	3.400
Ukupno	4.101	-	-	-	-	4.101
% od ukupnih kamatonosnih obaveza	100,00%					
Gap	1.992	39	1.694	1.920	460	6.105
Kumulacioni Gap	1.992	2.031	3.725	5.645	6.105	
Kumulativan Gap / Ukupna aktiva %	15,05%	15,34%	28,13%	42,63%	46,10%	

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine**

(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)**25.3 Analiza osjetljivosti**

Upravljanje rizikom likvidnosti je dopunjeno praćenjem osjetljivosti bilansa uspjeha Banke u odnosu na različita scenaria promjene kamatnih stopa. Osjetljivost bilansa uspjeha je efekat pretpostavljenih promjena u kamatnim stopama na neto prihode od kamata u toku jedne godine.

Analiza osjetljivosti bilansa uspjeha na promjene u kamatnim stopama za 31.12.2015 god. je prikazana u sljedećoj tabeli:

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na bilans uspjeha u 000 EUR	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na bilans uspjeha u EUR
+100 bp	68	-100 bp	-68

25.4 Rizici od promjena kursa valuta

Rizik od promjene kurseva stranih valuta jeste rizik od promjene vrijednosti sredstava i obaveza, usljed promjene kursa strane valute.

Banka devizni rizik mjeri i ograničava dnevno i to na agregatnoj osnovi i individualno po valutama.

Neto otvorena devizna pozicija banke na kraju dana, za pojedinačnu valutu koja se dnevno nalazi na referentnoj kursnoj listi Evropske Centralne banke, ne može iznositi više od 15% osnovnog kapitala Banke.

Zbir neto otvorenih deviznih pozicija na kraju dana za sve valute koje se dnevno nalaze na referentnoj kursnoj listi Evropske Centralne banke, ne može iznositi više od 20% osnovnog kapitala Banke.

Neto otvorene pozicije na kraju dana za ostale valute ne mogu iznositi više od:

- 5% osnovnog kapitala banke, pojedinačno po valuti;
- 10% osnovnog kapitala, ukupno za sve ostale valute Banke.

Na dan 31.12.2015. godine Banka je imala devizna sredstva u USD u iznosu od 4 hiljade, dok su sve ostale pozicije finansijskih sredstva i obaveza bile u EUR.

ZIRAAT BANK MONTENEGRO

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine

(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)

25. Upravljanje rizicima (nastavak)

25.5 Kreditni rizik

Kreditnim rizikom se upravlja, kako na nivou pojedinog kreditnog plasmana, tako i na nivou cjelokupnog portfelja.

U cilju obezbjeđivanja neophodnih pretpostavki za adekvatno upravljanje kreditnim rizikom analiza izloženosti vrši se po dva osnova – na nivou pojedinačnog plasmana kada se utvrđuje bonitet i gornja granica zaduženja komitenta ili grupe povezanih komitenata i na nivou cjelokupnog portfelja po sljedećim osnovama:

- struktura portfelja po pojedinim kategorijama (kreditni privredi, državi, stanovništvu, vanbilansne izloženosti);
- struktura portfelja po bonitetnim grupama (kretanja između pojedinih bonitetnih kategorija, prelazne matrice, procenat pokrivača rezervama, coverage ratio);
- struktura portfelja po urednosti izmirivanja obaveza
- struktura portfelja po djelatnostima (najveća koncentracija u 2015. godini bila je kod djelatnosti trgovina, građevina i proizvodnja);
- koncentracija kod klijenata tzv. velikih izloženosti (klijenti ili grupe povezanih klijenata kod kojih je izloženost veća od 10% rizičnog kapitala, redovno praćenje izloženosti kod 30 najvećih dužnika);
- koncentracija kredita fizičkim licima po gradovima i pojedinim tipovima proizvoda;
- Intenzivno praćenje komitenata na "watch" listi i "Intensive care" listi

Rezerve za kreditne rizike izdvajaju se u skladu sa važećom regulativom Centralne banke Crne Gore, detaljnije videti Napomenu 2.6. Iznos rezervi za potencijalne gubitke po stavkama aktive obračunava se korištenjem knjigovodstvene vrijednosti potraživanja koja se množi sa utvrđenim procentom rezervi, s tim što banka može prethodno knjigovodstvenu vrijednost stavke aktive za koju obračunava rezervu umanjiti za:

- 1) iznos kolaterala u vidu novčanog depozita;
- 2) iznos potraživanja koji je pokriven neopozivom garancijom:
 - zemalja ili centralnih banaka zemalja OECD-a;
 - banaka sa rejtingom boljim od BBB+/A+, utvrđenim od eksterne agencije Standard&Poor's, odnosno ekvivalentnim rejtingom drugih međunarodno priznatih rejting agencija;
 - pravnih lica čije poslovanje kontroliše Centralna banka Crne Gore.

U cilju što efikasnijeg upravljanja kreditnim rizikom, banka izrađuje stresne scenarije kreditnog rizika, pri čemu se posmatra uticaj slabljenja kvaliteta kreditnog portfelja na likvidnost, profitabilnost i adekvatnost kapitala banke.

Banka je u dosadašnjoj praksi pri donošenju odluka o odobravanju plasmana vodila računa o poštovanju maksimalno dozvoljene izloženosti ka jednom licu ili grupi povezanih lica. Svi do sada odobreni plasmani su u skladu sa definisanim internim limitima, kao i limitima koji su definisani aktuelnom zakonskom regulativom.

Dominantno učešće plasmana pravnim licima se u 2015. odnosilo na fime koje se bave proizvodnjom, sa ukupno odobrenim iznosom od 2.300.000,00EUR ili 90% učešća u ukupnim isplatama u prethodnoj godini.

Što se tiče aktivnosti Banke vezane za odobravanje vanbilansnih stavki, Banka na kraju 2015. godine nije imala aktivnih garancija/akreditiva.

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Napomene uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u EUR '000 osim ako nije drugačije naznačeno)***25. Upravljanje rizicima (nastavak)****25.5 Kreditni rizik (nastavak)**

Ocjena kreditne sposobnosti je bila osnova za odobravanje svakog plasmana, definisanog maksimalnog iznosa zaduženja (limita). Banka je procjenjivala kreditnu sposobnost klijenta služeći se prvenstveno alatima kao što su kvantitativna (finansijska) i kvalitativna analiza i procjenom kvaliteta kolateralu, ne zanemarujući načela vrednovanja preuzetih rizika kroz klasifikaciju plasmana i potencijalnih obaveza Banke.

Prilikom analize, horizontalno i vertikalno se sagledavaju stanja i kretanja prihoda, struktura imovine i kapitala. Horizontalna analiza nam omogućava upoređivanje podataka u finansijskim izvještajima kroz više vremenskih perioda u svrhu otkrivanja tendencija i dinamike promjena pojedinih pozicija, dok se vertikalnom analizom upoređuju podaci u toku jedne godine.

Nakon izvršene procjene finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika, kao i nakon sagledavanja vrijednosti i pravne sigurnosti kreditne zaštite i drugih relevantnih faktora, Sektor upravljanja kreditima utvrđuje klasifikaciju dužnika kao mjeru očekivanog kreditnog rizika, verifikuje interni rejting, te daje svoj stav o opravdanosti preuzimanja identifikovanog rizika.

Analiza kreditnog rizika je data u sljedećim pregledima.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku ne uzimajući u obzir sredstva obezbeđenja:

	2015
	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
Kreditni fizičkim licima	50
- potrošački krediti	50
Kreditni pravnim licima	2.440
-kreditni pravnim licima	2.440
Ukupno krediti	2.490
HOV raspoložive za prodaju	2.064
HOV koje se drže do dospelja	1.642
Ukupno	6.196

				2015
Sektorska analiza kredita	Bruto krediti	Ispravke vrijednosti	Neto kredit	%
Prerađivačka industrija	2.369	(1)	2.368	95,2%
Usluge pružanja smještaja i ishrane	1	-	1	0,0%
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	70	-	70	2,8%
Fizička lica rezidenti	7	-	7	0,3%
Fizička lica nerezidenti	43	(1)	42	1,7%
Ukupno	2.490	(2)	2.488	100%

ZIRAAT BANK MONTENEGRO**Analize uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 EUR osim ako nije drugačije naznačeno)***25. Upravljanje rizicima (nastavak)****25.5 Kreditni rizik (nastavak)**

Kreditni interni bonitetni sistem	2015				
	Stanje kredita	Iznos ispravke vrijednosti	% kredita	% rezerve	Stanje kredita
Bonitetna grupa A	1.989	-	80%	0%	1.989
Bonitetna grupa B	501	(2)	20%	100%	499
Ukupno	2.490	(2)	100%	100%	2.488

2015	
Kreditni	
Kreditni koji nisu u kašnjenju i za koje nisu obračunate ispravke vrednosti	1.989
Kreditni koji su u kašnjenju i za koje nisu obračunate ispravke vrednosti	-
Kreditni za koje su obračunate ispravke vrednosti	501
Bruto kreditni	2.490
Manje: Ispravka vrednosti	(2)
Neto kreditni	2.488

Kreditni koji nisu u kašnjenju i za koje nisu obračunate ispravke vrednosti:

2015	
Stanje kredita	
Kreditni fizičkim licima	
- potrošački	50
Kreditni pravnim licima	
- kreditni pravnim licima	1.939
Ukupno	1.989

Finansijski efekat kolaterala

Finansijski efekat kolaterala je obelodanjen kroz uticaj na nivo rezervisanja na kraju finansijske godine. Bez kolaterala iznos rezervisanja bi bio viši za:

	2015	2014
Kreditni pravnim licima		
- kreditni velikim preduzećima	360	-
Ukupno	360	-

ZIRAAT BANK MONTENEGRO

Analize uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine

(svi iznosi su izraženi u 000 EUR osim ako nije drugačije naznačeno)

Stečena aktiva po osnovu naplate

Na dan 31.12.2015. godine Banka nema stečenu aktivu po osnovu naplate

26. Upravljanje kapitalom

Banka kontinuirano upravlja kapitalom, koji predstavlja širi koncept od pozicije kapitala u bilansu stanja, sa ciljem da:

- obezbedi usaglašenost sa zahtjevima vezanim za kapital, koji su definisani od strane,
- Centralne banke Crne Gore,
- obezbedi adekvatan nivo kapitala za nastavak poslovanja po principu "nastavka,
- poslovanja" i
- održi kapital na nivou koji će omogućiti budući razvoj poslovanja.

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala Banke, prati se mjesečno od strane rukovodstva Banke. Centralna banka Crne Gore je definisala sljedeće limite za kapital:

- Minimalni novčani iznos kapitala od EUR 5 miliona i
- koeficijent adekvatnosti kapitala od 10%.

Ukupan kapital, odnosno sopstvena sredstva banke sastoje se od osnovnog kapitala, dopunskog kapitala i odbitnih stavki:

Osnovni kapital čini: uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije; naplaćene emisione premije; rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve); neraspoređena dobit iz prethodnih godina; dobit u tekućoj godini za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital; kapitalna dobit ostvarena kupovinom i prodajom sopstvenih akcija.

Odbitne stavke od osnovnog kapitala su: gubitak iz prethodnih godina; gubitak iz tekuće godine; kapitalni gubitak ostvaren na osnovu sticanja i prodaje sopstvenih akcija; nematerijalna imovina u obliku goodwilla, licenci, patenata, zaštitnih znakova i koncesija; nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući kumulativne povlašćene akcije; manje obračunate rezervacije za potencijalne gubitke, utvrđene u postupku kontrole.

Dopunski kapital čini: nominalni iznos povlašćenih kumulativnih akcija; iznos opštih rezervi, a najviše do 1,25% ukupne rizikom ponderisane aktive; subordinisani dug hibridni instrumenti, za koji su ispunjeni uslovi iz Odluke o adekvatnosti kapitala banaka za uključivanje u dopunski kapital I. Odbitne stavke od dopunskog kapitala I su: stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije i potraživanja i potencijalne obaveze obezbjeđeni hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom banke do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital I.

Potrebe po kapitalu se utvrđuju posebno za različite vrste rizika – kreditni, operativni, tržišni i drugi rizici u skladu sa važećim propisima na tom području. Najveći dio potreba po kapital odnosi se na kapital potreban za pokriće kreditnog rizika. U tom smislu kreditnim rizikom ponderisana aktiva izračunava se primenom pondera koji se kreću u rasponu od 0% do 150% zavisno od vrste izloženosti i visine kreditnog rizika koji svaka pojedinačna izloženosti nosi.

U sljedećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31.12.2015., kao i koeficijent adekvatnosti kapitala.

Struktura sopstvenih sredstava i adekvatnost kapitala na 31.12.2015.

ZIRAAT BANK MONTENEGRO

Analize uz finansijske izvještaje za godinu završenu 31. decembra 2015. godine
(svi iznosi su izraženi u 000 EUR osim ako nije drugačije naznačeno)

Upravljanje kapitalom (nastavak)

Osnovni kapital	2015
Uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti isključujući kumulativne povlašćene akcije	10.000
Rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge)	45
Iznos osnovnog kapitala	10.045
Odbitne stavke pri izračunu osnovnog kapitala	
Gubitak iz tekuće godine	(1.045)
Nematerijalna imovina	(669)
Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke	(9)
Iznos odbitnih stavki pri izračunu osnovnog kapitala	(1.723)
Sopstvena sredstva banke	8.322
Kreditnim rizikom ponedrisana aktiva	
Ponderisana bilansna aktiva	5.261
Ponderisana vanbilansna aktiva	-
Ukupno kreditnim rizikom ponedrisana aktiva	5.261
Potreban kapital za tržišne rizike	-
Potreban kapital za operativni rizik	3
Potreban kapital za rizik Zemlje	1.116
Potreban kapital za druge rizike	-
Koeficijent solventnosti banke	129,90%

27. Sudski sporovi

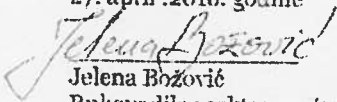
Na dan 31. decembra 2015. godine protiv Banke se ne vode sudski sporovi.

28. Događaji nakon datuma bilansa

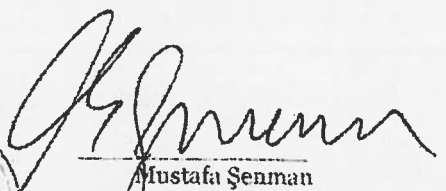
Nije bilo usklađujućih događaja nakon datuma bilansa stanja koji mogu uticati na finansijski položaj i rezultat Banke na dan 31. decembra 2015. godine.

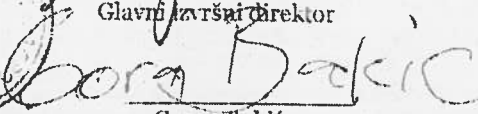
U Podgorici,

27. april .2016. godine

Jelena Božović
Rukovodilac sektora računovodstva
izvještavanja i budžetiranja

Mustafa Šenman
Glavni izvršni direktor

Goran Bakić
Izvršni direktor